

Karaciğer, Safra Kesesi ve Mide Üzerine Etkili Droglar

- Karaciğer vücudun en büyük organlarından biridir.
- Diyaframın altındaki abdominal boşlukta yerleşik olup takribi 1,5 kg ağırlığındadır.
- KC; metabolizasyon başta olmak üzere, protein ve hormon sentezi, safra üretimi, pıhtılaşma işlevi vb. onlarca fonksiyona sahiptir.
- Karaciğerin sağlıklı kalması ve problemlerin giderilmesinde bitkilerden/ekstrelerden/bitkisel preparatlardan yararlanılmaktadır.

Silybum marianum (L.) Gaertn. (Milk Thistle)

Asteracea familyası bitkisidir.

Bitkinin meyveleri (aken) drog olarak kullanılmaktadır.

Güney Avrupa, Kuzey Afrika, Batı Asya'da yayılış göstermektedir.

30-200 cm boyunda.

Yapraklar oblong-lanseolat, tüysüz, parlak yeşil ve süt beyazı damarlı.

Çiçekler 4-12 cm, kırmızı-viyole.

Akenler siyah, beyaz papus ve sarı bazal halka taşır.

Kimyasal Bileşenleri

%20-30 yağ,

Protein

Karbonhidrat

Flavonoitler; kersetin, taksifolin, eriyodiktiyol, krizoeriyol

Flavonolignanlar etkili bileşenleridir (taksifolin+koniferil alkol).

Silimarin (%1.5-3); silibin, silidianin ve silikristin karışımıdır.

Beyaz çiçekli varyetelerde siliandrin ve silimonin bulunmaktadır.

Test

- Mikroskopik karakterler
- İTK (aminoethanol difenil borat derivatizasyonu)
- Spektrofotometri
- YPSK

Farmakolojik Aktivite

Antihepatotoksik aktivite (silimarin); CCl₄, galaktozamin ve diğer toksik ajanların karaciğere etkilerinin önlenmesi,

Falloidin hepatotoksik etkisini önler,

Antioksidan etki (silimarin); membran lipid peroksidasyonunu önler,

RNA polimerazı aktive eder, protein sentezini stimule eder ve hepatik doku rejenarasyonunu artırır.

Silimarin, siroz hastalarının daha uzun süre yaşamalarına yardımcı olmaktadır.

Yan etkileri oldukça azdır.

Barsaklardan çok az emilir, biyoyararlanımı artırmak için fosfatidilkolin (silipid) ile kompleks oluşturularak uygulanabilir.

Kullanılış

- Almanya ve Avrupa ülkelerinde, zehirlenmelere bağlı karaciğer harabiyeti
- Siroz tedavisi (tamamlayıcı)
- Amanita phalloides zehirlenmelerinde (injectable form)
- Fransa'da sindirim bozukluklarında akenler geleneksel olarak kullanılmaktadır.
- Falvonolignanlar çok az suda çözüdüğu için bitkisel çay olarak nadiren kullanılmaktadır.

Cynara scolymus, L. Artichoke

Enginar

Yaprakları drog olarak kullanılır.

Kimyasal Bileşenleri

- Fenolik asitler ve fenolik alkoller

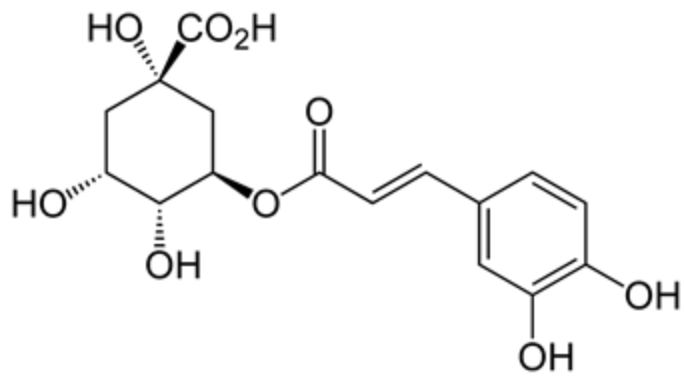
Kafeik asit esterleri (%1):

5-kafeoylkinik asit(Klorojenik asit)

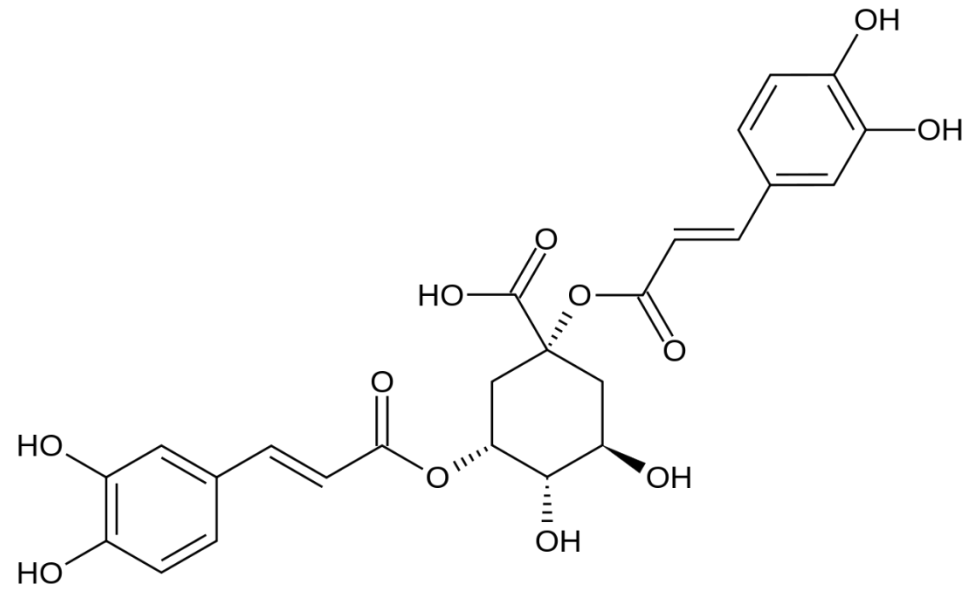
1,5-dikafeoylkinik asit(Sinarin)

Malik asit, süksinik asit, laktik asit, fumarik asit,
sitrik asit

- Seskiterpen laktonlar (Sinaropikrin ve deriveleri)
- Flavonoids (%1): Luteolin glikozitleri ve apigenin

Klorojenik asit

Sinarin

Farmakolojik Aktivite

- Koleretik
Duedonuma safra akışını artırır.
- Sinarin, CCl₄ toksisitesine karşı karaciğer hücrelerini korur.
- Antioksidan etki

Kullanılış

- Tentürü ve sıvı ekstresi koleretik olarak kullanılır.
- Üriner sistem ve sindirim fonksiyonlarını düzenlemek amacıyla koleretik ve kolagog olarak kullanılır.

Taraxacum officinale, Dandelion

- Asteraceae
- Kökü K, inulin ve fruktozca zengindir.
- Yapraklar flavonoit içerir.
- Tüm bitki, Seskiterpen laktonlar (ödesmanolid ve germakranolidler)
Triterpenik pentasiklik alkoller (taraksasterol, psödotaraksasterol ve esterleri)
Steroller içermektedir.

Kullanılış

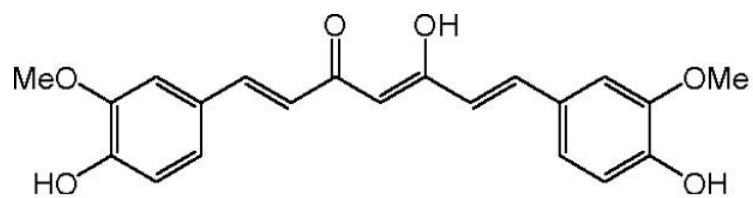
- Kök ve yaprakları, geleneksel olarak Fransa'da koleretik veya kolagog olarak kullanılır.
- Kökü sindirim kolaylaştırıcıdır.
- Komisyon E Monograflarında bitki koleretik, diüretik ve iştah artırıcı olarak kayıtlıdır.
- Yan etki olarak diğer Asteraceae bitkileri gibi allerjik kontakt dermatite yol açabileceği belirtilmiştir.

Curcuma longa, Curcuma domestica, Turmeric

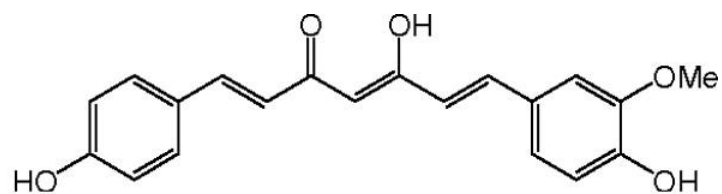
- Zingiberaceae
- Köri tozunun ana bileşenidir.
- Bitkinin rizomlarıdır.
- Hindistan, Sri Lanka, Endonezya, Çin, Jamaika da yetişmektedir.

- Nişasta (%50)
- Arabinogalaktanlar (ukonanlar)
- Uçucu yağ (zingiberen, kurkumen, turmeron, kurlon)
- Kurkuminoidler(rengini veren bileşenler) %8, diarilheptanoit yapısındadır.

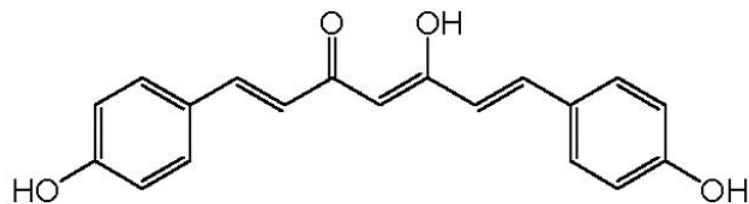
Kurkumin, demetoksi kurkumin ve bisdemetoksi kurkumin

Curcumin

Demethoxycurcumin

Bisdemethoxycurcumin

Kullanılış

- Antienflamatuar
- Hidroalkolik ekstresi CCl₄ ile hasara uğratılmış karaciğer hücrelerinde koruyucu etki gösterir.

Farelerde (in vivo)

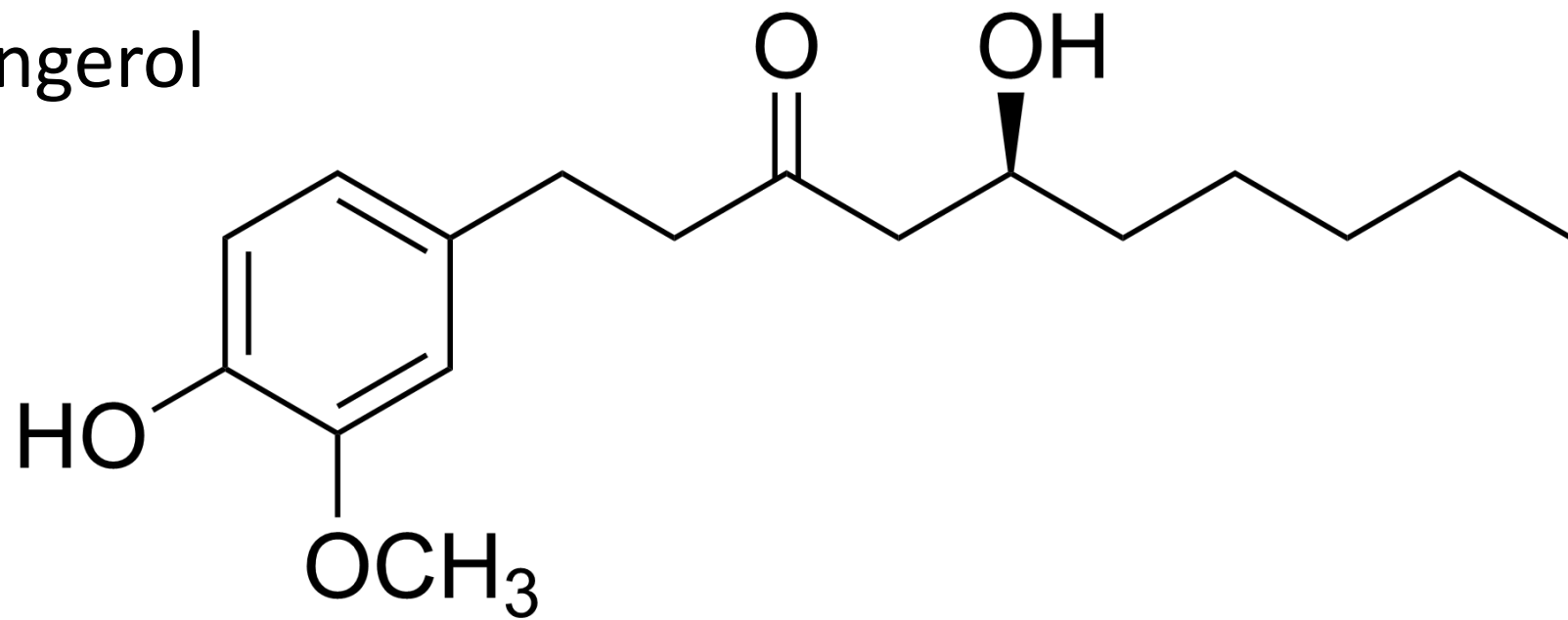
Karaciğer hücrelerinde (in vitro)

- Etanol ekstresi (0.5g/kg fareler için) mide hastalıklarında özellikle ülsere karşı koruyucudur. Yüksek dozdan kaçınılmalıdır.
- Antioksidan etkilidir.
- Kolagog ve koleretik etkilidir.

Zingiber officinale, Ginger

- Zingiberaceae
- Hindistan, Çin, Endonezya
- Nişasta (%60)
- Uçucu yağ (seskiterpen hidrokarbonlar, zingiberen, kurkumen, farnesen, bizabolen)
- Gingeroller
- Galonolakton

Gingerol

Kullanılış

- Kolagog (gingerol)
- Karaciğer koruyucu (gingerol)
- Aseton ekstresi ve zingiberen antiülser etkili
- Antienflamatuar
- Rizom tozu gastrointestinal bozuklukların tedavisinde
- Spazmolitik ve antiemetik
- İntestinal peristaltizmi, tükürük ve gastrik sekresyonu stimule eder.
- Oleoresini kolesterol düşürücü

Ocimum basilicum, Basil

- Lamiaceae
- İtalyan pesto, baharat
- Asya kökenli, Akdeniz'de kültürü yapılıyor.
- Uçucu yağ (%70'i estragol yanısıra sineol, linalool ve metil öjenol)

Kullanılış

- Gastrointestinal bozukluklarda (bulantı, kusma, yanma, sindirim sorunu)
- Hazımsızlık
- Parfüm endüstrisinde kullanılmaktadır.

Melissa officinalis, Balm

- Lamiaceae
- Türkiye'de yetişmektedir.
- Rozmarinik asit
- Kafeik asit
- Triterpenler
- Uçucu yağ
- Flavonoitler (apigenin, luteolin glukozitleri)

- Antimikrobiyal
- Spazmolitik
- Antitiroid aktivite
- Gastrointestinal bozukluklar (bulantı, kusma, hazımsızlık, yanma)

Mentha x piperita, Peppermint

- Lamiaceae
- M. aquatica ve M. spicata'nın hibritidir.

- Triterpenler
- Karotenoitler
- Fenolik asitler
- Flavonoitler
- Flavonlar
- Uçucu yağ (%50 si mentol, izomentol, menton, pulegon, mentofuran, neomentol, piperiton)

Kullanılış

- Dispepsi
- Sindirim bozukluğu
- Antimikrobiyal etkisinden dolayı ağız suları, diş macunu vb. bileşimine girer.
- Komisyon E'de, gastrointestinal bozukluklarda, safra kesesi spazmlarında kullanımı kayıtlıdır.

Rosmarinus officinalis, Rosemary

- Lamiaceae
- Uçucu yağ (kamfor, sineol, alfa pinen, borneol)
- Rozmarinik asit
- Fenolik asitler
- Flavonoitler

Etki ve Kullanılış

- Koleretik
- Kolagog
- Uçucu yağı spazmolitik
- Antioksidan ve antimikrobiyal etkili

Salvia officinalis, Sage

- Lamiaceae
- Akdeniz bitkisidir.
- Flavonoitler
- Diterpenler (rozmanol, karnosol, epirozmanol, karnosik asit, rozmadial)
- Fenolik asitler (rozmarinik asit, kafeik asit, klorojenik asit)

Etki ve Kullanılış

- Gastrointestinal bozukluklarda
- Ağız suları bileşiminde

KC Üzerine Etkili Diğer Bazı Önemli Bitkiler

Glycyrrhiza glabra

Vitis vinifera

Urtica dioica

Amaranthus lividus

Hypericum perforatum

Fumaria officinalis